

## Kovács Eszter



Ezen a képen a leánytestvérem, Kovács Eszter látható, Nyárádszeredában készült az 1940-es években, ez egy stúdiókép. A kép hátán azt írja: 'Emlékül szüleimnek, Esztitől'. Eszter 1925-ben született [Bözöd]Újfaluban. Iker volt a leánytestvérem, a testvére fiú volt, csak a fiú meghalt születéskor. A [második világ]háború előtt a leánytestvérem elment Nyárádszeredába szolgálni. Tizennégy éves volt, mikor elment, öt évet volt egy helyen. A gazdájának a fia el akarta venni feleségül a testvéremet, volt cséplőgépjük, földjük volt, nagygazdák voltak, nem tudom a nevét,

nem emlékezek. Öt év alatt kétszer volt haza Eszti, csupán kétszer. Ott szolgált, amíg kitört a háború. Bevitték a lágerbe a gazdáját, ő is zsidó volt. 1944. májusban kellett csomagolni, pokrócot, párnát, ezt-azt. Aztán behozták ide, [Maros]Vásárhelyre, a téglagyárba, a gettóba. Szekérrel hozták be, három szekérrel. Hárman voltunk: anyám, leánytestvérem, Eszter és én. Vagy hat vagy hét családot hoztak, a többit nem. A katolikus pap eljárta a pesti királyságnál [Kovács Pál Sámuel feltehetőleg a Magyar Kir. Igazságügyminisztériumra gondol. -- A szerk.], hogy akik eredetileg nem voltak zsidók, ne hozzák be. Így aztán jó pár család nem volt behozva. Apám nem volt behozva, mert kapott papírt, tanúsítványt, [ami azt] írja, hogy ők [az ő családja] katolikusok, átírták szombatosnak, így lettek zsidók. Ott voltunk a gettóban egy jó hónapig. Az is igaz, hogy amikor előbb ki akarták engedni anyámat, akkor nem hagyta a leányát. Mikor a testvéreket engedték volna, akkor ő nem hagyta az anyját. Így ketten odamaradtak. Apám, mikor vitték el a zsidókat, azt mondta, hogy elment egészen Pestig, a minisztériumba, hogy vegyék ki anyámat és a leányát -- hát azt már igaz, ő tudta, hogy ment vagy nem ment. De azt mondta, hogy már késő volt, már a Feketeerdőn túl voltak, Németországhoz közel. Engem Ráduly katolikus pap vett ki. Úgy számította, hogy ezen a valláson neki több híve lesz, csak nem sikerült. Azt mondta, kapott volna nagyobb titulát. Ezért csinálta, itt [a hitközségnél] mondta el a testvére, mert jött ide, hogy kapjon valamit, mert a testvére kivette a zsidókat [Bözöd]Újfaluból. Azt mondtam az elnöknek, Saubernek [a zsidó hitközség elnökéről van szó], hogy rögtön tessék eljőni ki, ha nem, én kergetem ki, olyan ideges lettem, mikor mondta, hogy kinek a testvére. Azután gondolkoztam, bántam, hogy miért nem mentem vissza [a gettóba], miért nem mentem velük [az anyámmal és a lánytestvéremmel] el.